

SEQUERO GARCÍA, M.ª Àngeles (2024): *Història de l'esforçat cavaller Partinobles (1588)*. Estudi i edició. Alacant: Universitat d'Alacant. Departament de Filologia Catalana, 342 p.

La *Història de l'esforçat cavaller Partinobles* (1588) és la versió catalana moderna del *Partonopeus de Blois* francès, *roman courtois* de finals del segle XII. La novella ens narra les aventures i desventures de Partonopeus (o Partinobles) i la seva estimada Melior, emperadriu de Constantinoble, en una trama d'estructura geminada que ofereix al lector una obra amb una base de reminiscència clàssica (mite d'Eros i Psique), ambientada en el món màgic i cavalleresc d'ambientació celta propi dels *lais* de Maria de França i les novel·les de Chrétien de Troyes. La combinació de tots aquests elements, emmarcats en una toponímia i antroponímia reconeixibles per al públic català, va fer que el relat esdevingués un autèntic èxit de vendes a Catalunya a partir del s. XVI, tal com demostren les vint-i-una edicions que se'n van imprimir entre 1588 i 1866.

Per més sorprenent que pugui semblar, tot i haver-se reeditat durant pràcticament tres-cents anys, el *Partinobles* català ha estat sovint ignorat per la crítica; fins ara només havia estat objecte d'un únic estudi: la tesi doctoral de Josep Lluís Sirera i Turó, *Estudio de las versiones castellana y catalana de El conde Partinuplés. Hacia una hipótesis de filiación de las ediciones conservadas de los siglos XV y XVI* (1997). Aquest panorama canvia a partir del 2024 amb la publicació de la present edició crítica, volum resultant de la tesi doctoral de Maria Àngeles Sequero García, *Edició comentada de la Història de l'esforçat cavaller Partinobles, compte de Bles, y après fonch emperador de Constantinoble*, que també té l'esforçat objectiu, en paraules de la pròpia autora, d'«intentar afegir una peça més al panorama cavalleresc de la literatura catalana», a més d'«inserir el text en una tradició lectora i oïdora cavalleresca i fer-lo més entenedor als lectors actuals».

No hi ha cap dubte que Sequero García ha reeixit en tal empresa: l'autora no només posa a l'abast del lector un text atractiu i singular, que modernitza la font medieval mitjançant l'actualització del llenguatge i la dinamització de les escenes, sinó que, a més, en reconstrueix la tradició textual i realitza una anàlisi sobre la filiació de les reedicions posteriors dels segles XVI al XIX.

L'estudi que introdueix l'edició crítica és extens i minuciós. Parteix de la descripció del *roman* francès del s. XII com a font principal de la versió catalana del *Partinobles* per situar el text dins del gènere de la narrativa cavalleresca breu, denominació dins de la qual l'obra destaca per la seva singularitat i difícil classificació. A la comparació amb l'antecedent francès i la possible relació amb les versions castellanques, segueix un detallat recorregut per les diferents reedicions catalanes del text, que inclou un estat de la qüestió sobre la problemàtica de datació de l'*editio princeps* i propostes de divisió dels testimonis a partir de criteris codicològics i lingüístics. Sense deixar de banda aquest darrer punt, el volum també ofereix una interessant aproximació a la llengua a través de l'estudi del català del *Partinobles*, que es podria considerar modern pel que fa a l'abundància de castellanismes i la fragmentació dialectal, però medieval pel que fa a l'estabilitat ortogràfica. En conseqüència, el text en qüestió es revela també com una interessant font pel que fa a l'anàlisi fonològica, morfosintàctica i lexicosemàntica del català del XVI, ja allunyat dels criteris de sistematització de la Cancelleria Reial. L'aparat crític de variants dialectals que trobem al final rebla l'exhaustivitat del volum.

Sequero García ens demostra que val la pena recuperar i tenir en compte obres com el *Partinobles*, sovint eclipsades per les grans novel·les cavalleresques (*Tirant lo Blanch*, *Curial*

e Güelfa, Amadís de Gaula), i al mateix temps evidencia la vigència literària de la llengua catalana durant el segle XVI, en contra de la mal anomenada «Decadència».

Joan DALMASES PAREDES
Universitat de Barcelona
Institut d'Estudis Catalans

SIMBOR ROIG, Vicent (2025): *Primera lliçó sobre l'anàlisi de la narrativa*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat / Càtedra Màrius Torres de la Universitat de Lleida, 171 p.

Primera lliçó sobre l'anàlisi de la narrativa, de Vicent Simbor, publicat dins la col·lecció «Primera lliçó» de Publicacions de l'Abadia de Montserrat i la Càtedra Màrius Torres, és un volum que aspira a sistematitzar els principals conceptes de la narratologia contemporània i, alhora, proporcionar una guia clara i aplicable per a l'anàlisi dels textos narratius. Amb aquest propòsit, l'autor traça un recorregut pels elements que configuren el text narratiu i planteja una proposta d'anàlisi coherent i articulada, que pretén resultar funcional per a qualsevol lector interessat a endinsar-se en aquest àmbit amb criteri i fonament.

Amb una sòlida trajectòria en l'estudi de la literatura catalana contemporània, Simbor proposa una manera d'entendre l'anàlisi narrativa que combina el rigor conceptual amb una exposició clara i ben orientada. Al llarg del volum, l'autor presenta diverses propostes teòriques, però ho fa amb un criteri acurat i selectiu, a fi d'evitar un excés terminològic i de mantindre sempre l'objectiu pràctic que guia el llibre. Així doncs, el text presenta una tria raonada dels conceptes més rellevants, exposats amb claredat i pensats per a ser útils en la lectura crítica dels textos, la qual cosa permet que l'itinerari teòric plantejat siga comprensible i ben pautat.

Aquesta claredat expositiva es manté des del primer capítol, «De narrativa i narratologia», que obri el recorregut analític amb una introducció precisa als conceptes bàsics i a les principals línies teòriques de la disciplina. Simbor hi delimita l'objecte d'estudi —el text narratiu— i presenta una revisió crítica de les diferents propostes narratològiques, amb la intenció de situar el lector en un marc metodològic sòlid però flexible. El segon capítol, «El text narratiu ficcional: característiques i components», completa aquest plantejament inicial amb una definició clara del tipus de textos que centren l'estudi i amb una primera aproximació als seus elements constitutius. A partir d'aquest punt, el volum s'organitza entorn de la tripartició proposada per Gérard Genette —narració, relat i història—, la qual articula els capítols centrals i sosté la proposta d'anàlisi que desenvolupa l'autor amb rigor i coherència.

Així doncs, el tercer capítol, «La narració o acte narratiu», inicia l'anàlisi dels components interns del text amb l'estudi de la veu narrativa. Simbor parteix de la proposta de Gérard Genette, la qual considera especialment clara i eficaç, però no s'hi limita: la complementa amb aportacions d'altres autors que li permeten enriquir i precisar la classificació original. Així, defineix els diferents nivells narratius —extradiegètic i diegètic o intradiegètic— i estableix una tipologia funcional del narrador que inclou variants com l'homodiegètic, l'heterodiegètic o l'autodiegètic. L'exposició, sempre rigorosa i sostinguda amb exemples literaris, s'amplia amb el tractament del narratori i de les funcions narratives. A més, Simbor introdueix conceptes més singulars, com ara la metalepsi, el relat pseudodiegètic o la figura del narrador coordinat, els quals obrin la porta a una anàlisi més completa.